

Vlaams
Parlement

ingediend op **1495** (2017-2018) – Nr. 1
23 februari 2018 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door Herman De Croo

van het verslagmoment over de Europese Ministerraden
Landbouw en Visserij

Samenstelling van de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid:

Voorzitter: Jos De Meyer.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Jelle Engelbosch, Danielle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen, Sabine Vermeulen, Peter Wouters;

Jos De Meyer, Bart Dochy, Tinne Rombouts, Johan Verstreken;

Herman De Croo, Francesco Vanderjeugd;

Els Robeyns, Steve Vandenberghe;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Vera Celis, Matthias Diependaele, Bert Maertens, Marius Meremans, Wilfried Vandaele, Tine van der Vloet;

Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Michel Doomst, Jan Durnez;

Lydia Peeters, Freya Saeys;

Rob Beenders, Kurt De Loor;

Johan Danen.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin.

INHOUD

I.	Overzicht van de Europese Landbouwraden door Pieter Lietaer.....	4
1.	Raad van 6 november 2017	4
1.1.	Duurzaam gebruik van pesticiden	4
1.2.	Duurzaam bodembeheer.....	5
1.3.	Handelsgerelateerde landbouwkwesties	5
2.	Raad van 11 december 2017	6
3.	Vragen van de commissieleden en antwoord van Pieter Lietaer	6
II.	Overzicht van de Europese Visserijraden door Barbara Roegiers	8
1.	Raad van 17 juli 2017	8
2.	Raad van 9 oktober 2017.....	9
3.	Raad 11 en 12 december 2017	9
4.	Vraag van een commissielid en antwoord van Barbara Roegiers.....	10
	Gebruikte afkortingen.....	11
	Bijlagen: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid organiseerde op 13 december 2017 een verslagmoment over enkele recente de Europese Ministerraden Landbouw en Visserij.

De Europese Ministerraden Landbouw van 6 november en 11 december 2017 werden toegelicht door Pieter Lietaer, attaché Landbouw van de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU

De Europese Ministerraden Visserij van 17 juli, 9 oktober, 11 en 12 december 2017 werden toegelicht door Barbara Roegiers, attaché Visserij van de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU.

De presentaties die door de sprekers werden gebruikt zijn te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

I. Overzicht van de Europese Landbouwraden door Pieter Lietaer

1. Raad van 6 november 2017

1.1. Duurzaam gebruik van pesticiden

Pieter Lietaer deelt mee dat dit punt werd geagendeerd omdat de lidstaten vijf jaar geleden actieplannen hebben aangenomen om aan te geven hoe zij de pesticiden op een duurzamere manier zouden inzetten. De commissie vroeg om hierover te rapporteren. Het verslag ervan werd op 6 november besproken in de Europese Raad op basis van een aantal vragen die het voorzitterschap had voorgelegd.

De meeste vragen hadden betrekking op federale materies. Voor het Vlaamse niveau is het IPM wel belangrijk, met de vraag hoe het geïntegreerde gebruik van pesticiden kan worden versneld. Hierbij worden alle middelen voor het bestrijden van onkruid overwogen, waarbij pas in laatste instantie naar chemische producten wordt gegrepen.

De tussenkomsten van de verschillende lidstaten over het uitrollen van deze visie gaan in de richting van het begeleiden van landbouwers via informatie en opleiding, maar ook onderzoek over het doelmatig doorstromen van informatie en resultaten naar de landbouwers.

Sommige lidstaten pleiten voor het radicaal verminderen van het gebruik van chemische producten en het inzetten op niet-chemische producten. Andere lidstaten pleiten voor financiële ondersteuning via het GLB voor landbouwers die een gewenste aanpak hanteren. Ten slotte waren er ook voorstellen om gemeenschappelijke risico-indicatoren te formuleren op Europees niveau.

België stelde dat de IPM-aanpak in Vlaanderen en Wallonië reeds verplicht is. Die loopt goed en vindt ook steun bij de landbouwers. Anderzijds vindt België het investeren in onderzoek en opleiding belangrijk, samen met het inzetten op producten met een laag risico en met nadruk op een gemeenschappelijke EU-aanpak.

1.2. Duurzaam bodembeheer

Duurzaam bodembeheer is een prioriteit van het Estse voorzitterschap dat hierover reeds een conferentie op hoog niveau organiseerde en via een discussie in de Raad een opvolging wilde geven aan deze conferentie.

Commissaris Hogan gaf hierover een eerder algemene interventie waarin hij de waarde van het bodembeheer erkende voor de landbouw. Hij wees ook op de maatregelen die Europa reeds treft om een duurzaam bodembeheer te garanderen. Bodemafdekking door bebouwing en dergelijke erkende hij eveneens als een probleem voor de landbouw.

Het Estse voorzitterschap legde twee vragen voor. Hoe kunnen we landbouwproductie behouden en tegelijkertijd de bodem duurzaam beheren? De lidstaten erkennen het belang van een goed bodembeheer voor de landbouwproductie en de sustainable development goals, maar leggen de nadruk op kennis en innovatieontwikkeling, en op het verspreiden van de bestaande kennis. Sommige lidstaten pleiten voor nieuwe instrumenten omdat de bestaande maatregelen onvoldoende resultaten afwerpen voor de verduurzaming van het bodembeheer. Andere lidstaten stellen dat er voldoende instrumenten bestaan maar dat ze beter moeten worden toegepast of eventueel aangescherpt.

België erkende het belang van bodembeheer dat in het volgende GLB liefst met een adequate ondersteuning moet worden aangepakt.

De tweede vraag betrof het beschermen van de landbouwgrond om afdekking te verminderen of te voorkomen. De teneur van de lidstaten was dat dit eerder een nationale bevoegdheid betrof. Het uitwisselen van goede voorbeelden werd wel aanbevolen.

De tussenkomst van België ging eveneens in deze richting. Om deze problematiek aan te pakken is coördinatie vereist met andere beleidsdomeinen.

1.3. Handelsgerelateerde landbouwkwesties

In verband met de multilaterale besprekingen stelde commissaris Hogan dat de WTO-besprekingen in Buenos Aires voor een verdere liberalisering van de wereldhandel hun eindfase naderen. Voor landbouw zijn de verwachtingen niet hoog gespannen. Sommige leden van de WTO drongen aan op het disciplineren van de interne steun, wat voor Europa zou kunnen neerkomen op het afbouwen van de steun aan landbouwers binnen het GLB. Maar de kans op een akkoord is vrijwel uitgesloten. Een uniforme regeling op wereldschaal is immers moeilijk te bereiken wegens de zeer uiteenlopende visies op de organisatie van de landbouw. Akkoorden over het aanhouden van voorraden om de voedselvoorziening in voornamelijk ontwikkelingslanden te garanderen, is wel mogelijk.

De bilaterale besprekingen met Japan werden afgerond. Het akkoord opent interessante perspectieven voor de landbouw aangezien Japan afhankelijk is van import om in zijn voedselbevoorrading te voorzien. Het akkoord moet nu enkel nog worden goedgekeurd door de Europese lidstaten.

De MERCOSUR-onderhandelingen met de Latijns-Amerikaanse landen liggen voor landbouw heel gevoelig omdat deze landen erg competitief zijn in heel wat sectoren, waaronder rundsvlees en suiker. Daarom neemt commissaris Hogan persoonlijk deel aan de onderhandelingen, maar een akkoord werd nog niet bereikt.

Commissaris Hogan stelde verder dat de akkoorden met CETA, Vietnam en Singapore inmiddels werden afgerond.

In verband met de WTO-besprekingen vonden heel wat lidstaten dat de Europese belangen niet in het gedrang mogen komen en dat de Europese Commissie die de onderhandelingen voert, niet koste wat het kost tot een akkoord hoeft te komen. Aangezien er van de onderhandelingen weinig resultaten worden verwacht, is de concrete dreiging wel verdwenen. België wees op de belangen die in de weegschaal liggen en stelde dat het niet de bedoeling kan zijn dat een multilateraal akkoord het Europees landbouwbeleid zou hypothekeren. De meeste lidstaten stelden geen probleem te hebben met het vrijmaken van de wereldhandel, maar dat de Europese standaarden moeten worden gevrijwaard. België voegde daaraan toe dat transparant moet worden gewerkt, niet alleen tegenover het brede publiek, maar ook tussen de handels- en landbouwbesprekingen.

2. Raad van 11 december 2017

Op deze Raad werd een mededeling gedaan over het GLB na 2020 'Toekomst van voedsel en landbouw'. Deze mededeling werd reeds toegelicht door minister Joke Schauvliege naar aanleiding van vragen om uitleg over dit onderwerp van Jos De Meyer en Sofie Joosen (*Hand. VI.Parl. 2017-18, nr. C77, 9*).

Daarnaast kwamen op de Raad nog een aantal variapunten aan bod, waaronder de debriefing van de conferentie over biotechnologie en de aanpak van de Afrikaanse Varkenspest die vooral in Oost-Europa woekert, maar helaas nog uitbreidt.

De aanpak van oneerlijke handelspraktijken werd aangebracht door een aantal Oost-Europese lidstaten. Daar hebben onder andere ook een aantal landbouwers af te rekenen met deze problematiek. Europa werkt aan een impactevaluatie die eerder dit jaar werd gelanceerd. In april 2018 zal op basis van deze evaluatie een initiatief worden voorgelegd. Commissaris Hogan is voorstander van een Europese wetgevende aanpak. Die moet echter worden afgestemd met de regels inzake Europese mededinging.

3. Vragen van de commissieleden en antwoord van Pieter Lietaer

Bart Dochy vraagt op welke wijze wordt omgegaan met de positie van het Verenigd Koninkrijk in de Landbouwrapport. Het is immers duidelijk dat in het kader van de brexit ook met hen akkoorden zullen moeten worden afgesloten met belangrijke consequenties voor het GLB.

Wat zijn de belangrijkste landbouwproducten die vervat liggen in het handelsakkoord met Japan?

Peter Wouters vraagt naar een stand van zaken in verband met het gebruik van neonicotinoïden als onkruidverdelger.

Herman De Croo vraagt of in België reeds maatregelen moeten worden genomen in verband met de vogelgriep die in Nederland werd gesignaleerd. Eenzelfde vraag geldt voor de varkenspest in Oost-Europa.

Bart Caron merkt een merkwaardige wending op in de eindbeslissing die de Europese Commissie heeft genomen in verband met het gebruik van glyfosaat. De uitdovende verlenging die op tafel lag werd veranderd in een gewone verlenging van het gebruik van glyfosaat. Hoe kwam deze beslissing tot stand?

Jos De Meyer verwijst eveneens naar de zorg voor het gebruik van pesticiden in de landbouw. In welke mate speelt wetenschappelijk onderzoek een rol bij de Europese besluitvorming?

Recent werden in Vlaanderen twee haarden van rundertuberculose ontdekt. Wat is de situatie in de ons omringende Europese landen?

Pieter Lietaer stelt dat heel wat vragen interessant zijn, maar handelen over een federale bevoegdheid. Hij noteert de mogelijkheid die de commissievoorzitter naar voren schuift om eventueel achteraf een aanvullend schriftelijk antwoord te bezorgen.

Het Verenigd Koninkrijk blijft uiteraard lid van de Europese Unie tot 29 maart 2019 en neemt dus deel aan de besprekingen in onder andere de Landbouwrapad. Daar houden zij uiteraard een meer terughoudende positie aan, zeker waar het de bespreking betreft van het GLB na 2020. Zij stelden dat hun bezorgdheid nu hoofdzakelijk uitgaat naar de organisatie van het eigen landbouwbeleid. Uit de mededeling van commissaris Hogan over de toekomst van het GLB onthouden zij dat de uitdagingen voor hen en voor Europa ongeveer dezelfde zijn. De tweede fase van de onderhandelingen is uiteraard belangrijk voor de landbouw en visserij. Er wordt van beide zijden naar uitgekeken hoe dit in de handelsovereenkomst aan bod zal komen.

In het handelsakkoord met Japan werd een lijst van producten opgenomen waarover voor elk ervan werd overeengekomen op welke wijze de handel zal verlopen. Dat kan bijvoorbeeld met al dan niet tijdelijke beschermingsmaatregelen voor een product in Europa, Japan of in allebei, door douanetarieven, tariefcontingenten, volledige vrijhandel voor een product enzovoort. In elk geval zou varkensvlees een mogelijk nieuwe markt kunnen vormen in Japan.

Eind 2017 zal een beslissing worden genomen over het al dan niet verlengen of uitbreiden van het verbod op het aanwenden van neonicotinoïden als bestrijdingsmiddel, dat de Europese Commissie twee jaar geleden heeft ingesteld. Het betreft echter een federale materie waarvan de laatste stand van zaken op dit niveau moet worden nagevraagd.

Voor het gebruik van glyfosaat werd inderdaad een nieuwe toelating gegeven voor vijf jaar, zonder uitfasering.

Uiteraard wordt wetenschappelijk onderzoek mee in overweging genomen bij het nemen van belangrijke beslissingen inzake het aanwenden van bestrijdingsmiddelen in de landbouw. Aanvankelijk was het de bedoeling dat de beslissing zou worden genomen door een comité, precies om meer wetenschappelijke en minder politieke invloed te genereren. De praktijk wijst echter uit dat een dergelijk comité ook niet ontsnapt aan de druk van de politiek.

De vogelgriep in Nederland is niet aan bod gekomen op de Landbouwrapad, vermoedelijk omdat de uitbraak nog zeer recent was. Rundertuberculose kwam evenmin aan bod.

Varkenspest kwam aan bod in de varia van de Landbouwrapad. De verspreiding liep vanuit de Baltische staten naar Polen en nu ook tot in Tsjechië. Vlaanderen moet in elk geval waakzaam zijn, maar concrete maatregelen werden niet besproken. Ook hier betreft het uiteindelijk een federale bevoegdheid.

II. Overzicht van de Europese Visserijraden door Barbara Roegiers

1. Raad van 17 juli 2017

Barbara Roegiers deelt mee dat op de Raad een overzicht werd gegeven van het werkprogramma van het Estse voorzitterschap. Ook de beleidsbrief van de Europese Commissie werd voorgesteld, met een stand van zaken van het gemeenschappelijk visserijbeleid en de raadpleging voor de vangstmogelijkheden voor 2018.

Voor Vlaanderen waren een aantal items uit het werkprogramma van het Estse voorzitterschap relevant:

- TAC- en quotaonderhandelingen voor 2018 voor zowel de Oostzee als de Zwarte Zee. Die quota werden verder besproken tijdens de Raad van december 2017;
- meerjarenplan Noordzee. Hierover werd recent een politiek akkoord gesloten, maar de inhoud ervan is nog niet beschikbaar.
- de herziening van de technische maatregelen kon niet helemaal worden afgerond. Dit item zal worden overgenomen door het Bulgaarse voorzitterschap;
- amendering van de basisverordening over het gemeenschappelijk visserijbeleid, meer bepaald artikel 15, 6°, om de continuïteit van de teruggooiplannen te garanderen;
- aanneming van Raadsconclusies over het rapport van de Europese Rekenkamer over de efficiëntie van het EU-systeem voor visserijcontrole;
- evaluatie van de conferentie over toekomst van het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij in oktober 2017 te Tallinn.

De situatie in de Oostzee en Noordzee werd als goed beoordeeld. Wel zijn er bijkomende inspanningen nodig voor de Middellandse Zee en de Zwarte Zee. De Commissie moedigt lidstaten aan om zoveel mogelijk op MDO-niveau te vissen in 2018. In 2020 zal immers een algemene verplichting worden opgelegd.

De Commissie constateert dat economische prestaties van de EU-vloot opmerkelijk zijn verbeterd. De Commissie verwees naar het meerjarenplan voor de Oostzee, en de twee andere die momenteel in de pijplijn zitten voor de Noordzee en de Adriatische Zee. Ze wees ook op het belang van regionalisering en de goedgekeurde teruggooiplannen op basis van de gemeenschappelijke aanbevelingen van de lidstaten.

De meeste lidstaten waren het eens dat het MDO-niveau geleidelijk aan moet behaald worden, en dit ten laatste in 2020. Vele lidstaten vroegen ook om naar trends te kijken wanneer een wetenschappelijk advies niet volledig is.

Indien er geen advies is, moet volgens bepaalde delegaties de situatie geval per geval worden bekeken. Vele delegaties vroegen ook extra aandacht voor de implementatie van de aanlandingsverplichting, waarbij verstikkingssoorten voor een vroegtijdige sluiting van de visserij kunnen zorgen. Hierbij werd verwezen naar werkzaamheden binnen de regionale groepen en verduidelijkt dat de aanlandingsplicht bedoeld was om het visgedrag te wijzigen, en niet om de visserij volledig stil te leggen. Verder werd het belang van TAC top-ups onderstreept, evenals het belang van FMSY-bandbreedten.

2. Raad van 9 oktober 2017

Op de Raad van 9 oktober werden de vangstmogelijkheden voor de Oostzee in 2018 vastgelegd. Dit heeft voor de Belgische visserij niet zoveel belang want we hebben daar geen vismogelijkheden.

Belangrijker was de Europese consultatie met Noorwegen voor 2018, waar de gemeenschappelijke bestanden en vangstmogelijkheden werden besproken voor kabeljauw, schelvis, haring, schol, koolvis, wijting en makreel. Daarnaast is er ook een mogelijkheid tot het ruilen van vangstmogelijkheden. Landen zoals Frankrijk, Portugal en Spanje zijn vooral geïnteresseerd in Noord-Arctische kabeljauw. In ruil moet de EU betaalmiddelen vinden om deze kabeljauw te kunnen kopen.

De evaluatie van de jaarlijkse zitting van de ICCAT te Marrakesh, van 14 tot 22 november 2017 was voor België minder belangrijk. Het zijn vooral de landen rond de Middellandse Zee die het behoud van de tonijnsoorten behartigen.

Een wetenschappelijk advies voorzag dat er voor schol in de Noordzee een aantal benchmarks moesten veranderen. Daarom werd een daling met 15 procent van het quotum voor schol overeengekomen. Het bestand blijft echter op een historisch hoog niveau zodat voor het scholbestand niet meteen problemen worden verwacht.

De Commissie gaf ook informatie over de implementatie van het Europees Fonds voor Martieme Zaken en Visserij. De Commissie is ongerust over het lage verbruik van de financiële middelen uit het EFMZV. Commissaris Vella duidt hier verschillende redenen voor aan: de late aanname van de reguleringen, de trage opstart van de operationele programma's, vertragingen in het selecteren van projecten en de aanduidingen van beheerautoriteiten, maar ook de complexiteit van het programma.

Nederland, Spanje, Frankrijk, Portugal, Griekenland, Hongarije, Litouwen, Tsjechië en Slovenië wezen op de late aanname van de reguleringen, de complexiteit van de regels en de zware administratieve lasten als belangrijkste oorzaken voor de vertraging. België is niet tussengekomen want zit momenteel goed op schema om de beschikbare middelen tijdig aan te wenden.

3. Raad 11 en 12 december 2017

Over de vangstmogelijkheden voor de Atlantische Oceaan en de Noordzee voor 2018 werd op 13 december 2017 een akkoord gesloten. Voor de Belgische visserijvloot is het belangrijk dat de tongbestanden het heel goed doen. In het oostelijk deel van het Engels Kanaal wordt een stijging van 25 procent toegestaan. In de Keltische Zee krijgt men 7 procent extra en in de Golf van Biskaje 6 procent. Overal zit tong op duurzame niveaus.

In 2016 waren tarbot en griet nog een probleem voor de Belgische vloot. Door een aanpassing van het wetenschappelijk advies kon het quotum voor 2017 en 2018 sterk worden opgetrokken.

Bij de varia kwam opnieuw de stakeholderconferentie te Tallinn van 12 en 13 oktober 2017 ter sprake over het EFMZV en de toekomst. De lidstaten kwamen opnieuw tussen met hun vraag naar meer vereenvoudiging. België vroeg op dit punt meer steun voor jonge startende vissers.

De uitvoering van de aanlandingsverplichting en het risico op knelpuntsoorten in januari 2019 werd eveneens besproken. Dit punt werd aangekaart door de

Spaanse delegatie die momenteel voorzitter is van de regionale groep voor de Noordwestelijke Wateren, waar ook België lid van is. Bijna alle landen die onderworpen zijn aan de aanlandingsplicht wezen op de problematiek van de knelpuntsoorten.

De bespreking van de resultaten van de conferentie 'Our Ocean 2017' van 5 en 6 oktober 2017 te Malta valt onder de federale bevoegdheid en hoeft hier dus niet verder te worden toegelicht.

4. Vraag van een commissielid en antwoord van Barbara Roegiers

Bart Caron verwijst naar de aanlandingen van Vlaamse vissers in Zuidwest-Engeland en in het Kanaal, waarna de vis met vrachtwagens naar onze veilingen wordt gebracht. Betekent de brexit dat de zones waar de Belgische vissers nu actief zijn, later niet meer toegankelijk zullen zijn?

Barbara Roegiers erkent dat de brexit voor de visserij heel wat veranderingen met zich mee kan brengen, al zijn er aanwijzingen dat het Verenigd Koninkrijk ook wel bereid is tot onderhandelingen. Van beide zijden wordt dit punt aandachtig opgevolgd, maar beslissingen werden nog niet genomen. Zowel de aanlandingsmogelijkheden als de toegang tot de visserijgronden zijn elementen die niet mogen ondergesneeuwd raken in het af te sluiten handelsakkoord.

Jos DE MEYER,
voorzitter

Herman DE CROO,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CETA	Comprehensive Economic and Trade Agreement
EFMZV	Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij
EU	Europese Unie
FMSY	Fisheries Maximum Sustainable Yield
GLB	gemeenschappelijk landbouwbeleid
ICCAT	International Commission for the conservation of Atlantic Tunas
IPM	integrated pest management
MDO	maximale duurzame opbrengst
MERCOSUR	Mercado Común del Sur
TAC	total allowable catch
WTO	World Trade Organization